

Υπόθεση C-299/99

Koninklijke Philips Electronics NV

κατά

Remington Consumer Products Ltd

[αίτηση του Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προσέγγιση των νομοθεσιών — Σήματα — Οδηγία 89/104/ΕΟΚ — Άρθρα 3, παράγραφοι 1 και 3, 5, παράγραφος 1, και 6, παράγραφος 1, στοιχείο β' — Σημεία που μπορούν να αποτελούν σήμα — Σήματα που συνίστανται αποκλειστικά από το σχήμα του προϊόντος»

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα D. Ruiz-Jarabo Colomer της 23ης Ιανουαρίου 2001 I-5478
Απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Ιουνίου 2002 I-5490

Περίληψη της αποφάσεως

1. Προσέγγιση των νομοθεσιών — Σήματα — Οδηγία 89/104 — Άρνηση καταχωρίσεως ή ακυρότητα — Έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα — Σχέση μεταξύ των διατάξεων του άρθρου 3, παράγραφοι 1, στοιχεία β' έως δ', και 3, αφενός, και του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο α', αφετέρου
(Οδηγία 89/104 του Συμβουλίου, άρθρο 3 § 1, στοιχ. α' έως δ', και § 3)

2. Προσέγγιση των νομοθεσιών — Σήματα — Οδηγία 89/104 — Σημεία που μπορούν να συνιστούν σήμα — Σήμα αποτελούμενο από το σχήμα του προϊόντος — Εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα — Κριτήρια — Αυθαίρετη προσθήκη — Κριτήριο μη απαιτούμενο
(Οδηγία 89/104 του Συμβουλίου, άρθρο 2)
3. Προσέγγιση των νομοθεσιών — Σήματα — Οδηγία 89/104 — Αρνηση καταχωρίσεως ή ακυρότητα — Έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα — Διακριτικός χαρακτήρας αποκτηθείς με τη χρήση — Έννοια — Κριτήρια
(Οδηγία 89/104 του Συμβουλίου, άρθρο 3 § 3)
4. Προσέγγιση των νομοθεσιών — Σήματα — Οδηγία 89/104 — Αρνηση καταχωρίσεως ή ακυρότητα — Σημείο αποτελούμενο από το σχήμα του προϊόντος που είναι απαραίτητο για την επίτευξη ενός τεχνικού αποτελέσματος — Έννοια — Ύπαρξη άλλων σχημάτων που μπορούν να οδηγήσουν στην επίτευξη του ίδιου τεχνικού αποτελέσματος — Δεν ασκεί επιρροή επί του λόγου αρνήσεως καταχωρίσεως
(Οδηγία 89/104 του Συμβουλίου, άρθρο 3 § 1, στοιχ. ε)

1. Δεν υφίσταται κατηγορία σημάτων των οποίων η καταχώριση δεν αποκλείεται μεν κατά το άρθρο 3, παράγραφοι 1, στοιχεία β' έως δ', και 3, της οδηγίας 89/104, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων, των οποίων η καταχώριση αποκλείεται ωστόσο βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας με την αιτιολογία ότι τα εν λόγω σήματα δεν είναι ικανά να διακρίνουν τα προϊόντα του δικαιούχου του σήματος από εκείνα άλλων επιχειρήσεων.

89/104, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων, δεν απαιτείται η ύπαρξη καμιάς αυθαίρετης προσθήκης, για παράδειγμα ενός διακοσμητικού στοιχείου χωρίς λειτουργικό σκοπό. Πράγματι, τα κριτήρια εκτιμήσεως του διακριτικού χαρακτήρα των τρισδιάστατων σημάτων δεν διαφέρουν από εκείνα που ισχύουν για τις άλλες κατηγορίες σημάτων και το εν λόγω σχήμα πρέπει απλώς να είναι ικανό να διακρίνει το προϊόν του δικαιούχου του σήματος από εκείνα των άλλων επιχειρήσεων και, κατά συνέπεια, να πληροί τη βασική λειτουργία του, ήτοι την εξασφάλιση της προελεύσεως του προϊόντος.

(βλ. σκέψη 40, διατακτ. 1)

(βλ. σκέψεις 48-50, διατακτ. 2)

2. Για να είναι ικανό το σχήμα του προϊόντος για το οποίο ζητείται η καταχώριση του σχετικού σημείου να διακρίνει το προϊόν αυτό, για τους σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 2 της οδηγίας
3. Σε περίπτωση που ένας επιχειρηματίας είναι ο μοναδικός προμηθευτής συγκεκριμένων προϊόντων στην αγορά, η συχνή χρήση ενός σημείου, συνι-

σταμένου στο σχήμα των προϊόντων αυτών, μπορεί να αρκεί για να προσδώσει στο σημείο διακριτικό χαρακτήρα για τους σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 89/104, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων, όταν, λόγω ακριβώς της χρήσεως αυτής, σημαντικό ποσοστό των ενδιαφερομένων συνδέει το εν λόγω σχήμα με τον ως άνω επιχειρηματία, αποκλεισμένης κάθε άλλης επιχειρήσεως, ή πιστεύει ότι τα προϊόντα με το σχήμα αυτό προέρχονται από τον εν λόγω επιχειρηματία. Εντούτοις, όσον αφορά τις περιστάσεις υπό τις οποίες πληρούται η προϋπόθεση που προβλέπει η προαναφερθείσα διάταξη, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξετάσει αν αποδεικνύονται βάσει συγκεκριμένων και αξιόπιστων στοιχείων, αν λαμβάνεται υπόψη η τεκμαιρόμενη αντίληψη του μέσου καταναλωτή της κατηγορίας των οικείων προϊόντων και υπηρεσιών, που έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικός και ενημερωμένος, και αν το γεγονός ότι οι ενδιαφερόμενοι θεωρούν ότι το προϊόν προέρχεται από συγκεκριμένη επιχείρηση στηρίζεται στη χρήση του σήματος ως σήματος.

(βλ. σκέψη 65, διατακτ. 3)

4. Το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας 89/104, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων, έχει την έννοια ότι ένα σημείο που αποτελείται αποκλειστικά από το σχήμα ενός προϊόντος δεν μπορεί να καταχωρισθεί δυνάμει της διατάξεως αυτής εφόσον αποδεικνύεται ότι τα ουσιαστικά λειτουργικά χαρακτηριστικά του σχήματος αυτού συνδέονται αποκλειστικά με το τεχνικό αποτέλεσμα. Επιπλέον, η απόδειξη της υπάρξεως άλλων σχημάτων που καθιστούν δυνατή την επίτευξη του ίδιου τεχνικού αποτελέσματος δεν είναι ικανή να εμποδίσει την εφαρμογή της διατάξεως αυτής όσον αφορά τη μη καταχώριση ή τη δυνατότητα ακυρώσεως σημείου ή σήματος.

(βλ. σκέψη 84, διατακτ. 4)